

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 362. Quænam sit obligatio locacoris operarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

3. Resp. tertio: non tenetur conductor ad casus merè fortuitos citra ejus culpam eventientes. *l. 11. §. 3. l. 13. §. 1. h. t. Laym. loc. cit. num. 6. Molin. d. 494. num. 1. Pirh. h. t. num. 18. Muller. h. t. th. 14. Lit. C. cum communi. quæ enim fortuitis casibus, qui prævideri nequeunt, accidunt damna, nullo bonæ fidei iudicio præstantur. l. 6. C. d. pignor. adl. & cum nemo obligetur de his, quæ in potestate sua non sunt. l. 3. de condit. & demonst. Nihilominus in jure excipiuntur casus, in quibus ad casus fortuitos præstandos tenetur. Primo si nominatim casus fortuitos præstandos in se recepit conductor (uti potest, cum quilibet juri suo renunciare, & periculum, ad quod lege non tenetur, in se recipere possit. *l. si quis. ff. h. t.*) tunc enim vi pacti talis ad omnes casus præstandos tenebitur. C. de Luca. de locato d. 7. num. 10. de Lugo. Pirh. Muller. Lauterb. §. 122. dico: ad casus omnes; cum casus fortuitos omne id comprehendat, quod sine culpa nostra præter expectationem & solitum naturæ ordinem contingit, adeoque recipiens casum fortuitum, de insolitis quoque sensisse præsumitur. *l. fistulas. §. ult. C. de contrab. empt. l. ex. conducto. h. t. Faber. in Cod. l. 4. tit. 42. def. 2. Bachov. ad Treutl. vol. 1. disp. 29. th. 6. Lit. h. quos citat & sequitur Muller. loc. cit. item Lauterb. h. t. §. 22. Secundo, ubi culpa præcessit casum, vel non servando pacta, vel utendo re ad usum non destinatum. *l. videamus. §. si hoc & §. fin. l. queritur. ff. h. t. sic v. g. si locator convenerat cum conductore, ne ignis in re locata V. g. stabulo accenderetur, & illud igne in hoc accenso combustum sine nova culpa conductoris, tenetur is ad damnum resarciendum. De Lugo. loc. cit. idem est, si equus conductus at iter trium dierum conficiendum, & conductor eo usus ad iter quinque dierum, & quinto die fulmine ictus interiit, vel aliàs ex inde mortuus est Lauterb. §. 122. Tertio ratione moræ, quia nimirum conductor fuit in mora rem restituendi statuto tempore, illam invito locatore retinendo. *l. quod te ff. si certum petat. l. in Asia. ff. depositi. C. de Luca. l. c. citans Gloss. in cit. l. videamus. v. suo nomine. Salyc. in l. in iudicio. C. locati. num. 5. Molin. cit. d. 494. Observandum tamen, quod asserit C. de Luca. hæc duo postrema non procedere in simplice mora, vel simplice alteratione usus rei ita generaliter & absolute sumptis fed requiri, ut mora vel alteratio usus dederint casui fortuito occasionem sine illis non eventuro, si nimirum res debito tempore restituta, vel usus rei alteratus non fuisset.****

Quest. 367. Quenam sit obligatio locatoris operarum?

1. **R**esp. primo in genere: locator operarum juxta tenorem conductionis ex iustitia tenetur præstare operas & labores, ita ut pro rata laboris debiti omitti vel neglecti, quatenus non pervenit ad gradum infimum laboris iusti, pro ut limitat Reiffenst. *h. t. num. 86. teneat mercedem non recipere, vel jam acceptam restituere. Nav. man. c. 17. num. 197. Sylv. v. locatio q. 12. Bonac. de contr. adl. d. 3. q. 7. p. 4. num. 1. Molin. & alii cum communi Arg. l. 15. §. 6. ff. h. t. l. fin. C. de conduct. ob caus. Item locator operarum & industriae malè operam exercens, tenetur conducenti ad interesse, seu quanti interest operam esse bene & diligenter præstitam. C. de Luca, de locat. & conduct. d. 13.*

*num. 2. cum commun. regulando tamen, ut addit, obligationem majoris vel minoris diligentia ex qualitate operis suscepti, quantitate mercedis & consuetudinis ad effectum inspiciendi, an solas partes diligentis vel etiam diligentissimi operarii & periti præstare teneretur. pro quo citat. l. si merces. §. columnam. ff. h. t. l. in iudicio. C. eod. Surdum conf. 61. num. 16. Spadam. conf. 262. num. 7. & conf. 263. num. 1. vol. 2. Hinc mercede conductus ad opus faciendum, si illud ob imperitiam suam, vel ob non adhibitam competentem in qualitate vel quantitate materiam aliàmve ob causam sua culpa lata vel levi imperfecte & vitiosè confecit, ad interesse & damna resarcienda tenetur. l. 24. & l. ea lege. ff. h. t. Molin. d. 494. n. 10. cum communi; v. g. qui operas locavit ad ædificium suis expensis & certo tempore perficiendum, si postea comperiat vitiosum ob defectum materiæ vel nimiam festinationem de Lugo. de 7. & 7. d. 29. num. 66. quin etiam, ut dictum quæst. præced. artifex, qui peritiam proficitur, in re elaboranda diligentiam exactissimam, & hinc culpam etiam levissimam præstare tenetur. l. 25. §. 7. l. 9. §. penult. l. 13. §. 3. ff. h. t. cum censeatur in se utramque recepisse. Muller. h. t. th. 20. Lit. d. dum aliàs in simplice locatione operarum ex natura contractus nihil ultra culpam levem præstatur; quia contractus ille est ad utilitatem utriusque initus, ut idem cum Carpz. p. 2. c. 39. def. 24. & Barbol. ad Treutl. vol. 1. d. 29. th. 6. Lit. c. Quod tamen addit Muller. loc. cit. nimirum artificem non excusandum, quòd suam peritiam adhibuerit, vel etiam, quòd omnem dexteritatem impenderit nisi talis adhibita, qualem in illa arte ulli præstare possibile, hoc inquam nimis rigidum videtur. Porro qui operas suas locavit ad faciendum aliquid, non obligatur ad præstandas eas per seipsum, sed potest eas præstare per substitutum, seu alium æquè bonum artificem Muller. l. c. n. a. citans Azo. in sum. c. h. t. num. 6. nisi tamen industria personæ fuerit electa. Idem cum Perez. in Cod. h. t. num. 11. in quo casu obligatio operarum non transit ad hæredem locantis; cum in hoc non eadem industria reperiat. Molin. de 7. & 7. rr. 2. disp. 489. num. 4. quem citat Muller. quamvis etiam absolute obligationem facti transire ad hæredes locantis factum dicatur *l. 13. C. de contr. abenda stipulation. ubi sancivit Imperator stipulationem in faciendo consentientem ad hæredes transmitti; cum promissa ab uno etiam ab alio expediri possint, & defunctus cum hærede videatur una eademque persona. Quod tamen de factis intelligendum ait Muller. loc. cit. Lit. C. quæ ab aliis commodè præstantur; v. g. de domo suis sumptibus construenda, de re vehenda &c. cum hæc, etsi per ipsum hæredem in persona fieri nequeant, possint tamen fieri ab alio per hæredem pecunià ad hoc conductum. Secus verò sit, si sint ejus generis, ut ab aliis impleri nequeant, de iis enim *cit. l. 13. intelligenda non sit, ut Perez. loc. cit. num. 17. Brunem. ad cit. l. 13. Cephal. conf. 63. num. 15. quos citat Muller. De cætero locatores operarum suarum pro custodiendis gregibus seu pastores non nisi de lata vel levi culpa, dum animal perit vel perditur tenentur ad restitutionem. l. si quis fundum. §. 4. ff. h. t. sic etiam, dum operæ circa rem vel materiam alienam præstari debent, ut opus ex inde fiat; v. g. si sartori committatur pannus, ut vestem ex inde conficiat, tenetur locator***

locator ad custodiam domino, ita ut, si pereat apud locatorem. V. g. furto auferatur, is teneatur ad aestimationem, etiam si res quoque suas amiserit simul. Muller. *l. c. lit. d.* Sed non ex culpa etiam levissima, uti inferitur ex jam dicendis, dum etiam idem esse videtur de omni alio, qui pro custodia rei alicujus mercedem accipit. Quamvis enim hunc ad praestandam exactissimam diligentiam, adeoque ad praestandam etiam culpam levissimam dicant Azor. & Muller. *l. c.* citentque pro hoc *L. si quis fundum. §. 4. ff. h. t. L. qui mercedem. ff. eod. l. 40. & seq. h. t. l. 8. de naut. caupon.* dicit tamen Molin. *d. 499. n. 12.* quem sequitur Reiffenst. *h. t. n. 28.* hanc sententiam esse nimis rigidam, & in iure planè non fundatam; dum interim communis habet, universaliter loquendo non teneri aliquem ex contractu inito in gratiam utriusque, nisi ad summum ex culpa levi, non levissima, nisi aliter conventum, vel dispositio aliqua specialis (qualis in contractu custodiae non reperitur) habeat contrarium, aut etiam, ut dictum, paulò supra, res custodiae mandata v. g. propter pretiositatem exactissimam requirat diligentiam juxta *§. ult. Inst. h. t. Schneidevvin. ibidem. Bachov. Muller. LL. cit.* Ubi verò casus acciderit materiae datae artificii ad faciendum ex ea aliquid, vel operi ipsi jam cepto aut confecto, an eum praestare teneatur artifex seu locans operas, an vero spectet ad dominum, de eo vide Struv. *in ff. h. t. th. 23. & 25. & ibid. Muller.*

Quaest. 363. An & qualiter detur actio ex locatione & conductione?

R Esp. Sicut ex contractu locationis datur mutua obligatio *§. unic. Inst. de oblig. qua ex*

consens. L. Labeo. ff. de V. S. Utrunque aequalis, qualis semper est, quando par est utriusque contrahentis in obligatione constituenda ratio, uti est in praesenti, ita ad prosequendum, quod ex hac obligatione mutua locatori & hic locatori debet, datur actio mutua, nimirum locatori actio locati adversus conductorem, quâ locator prosequitur rem locatam usu finito restituendam. Arg. *§. 1. Inst. de act. L. scini. §. fin. ff. l. 25. C. h. t.* & quidem regulariter in specie seu numero eandem. Arg. *l. 39. ff. h. t.* item ad mercedem consequendam. *l. 17. C. locati.* uti & post mortem conductoris, aut eo durante tempore locationis sine causa deserente rem locatam ad usuras. *l. 2. §. 2. ff. de usur. & l. 55. §. fin. ff. h. t.* Et è contra conductori actio conducti adversus locatorem, ut re locata uti liceat, ut mercedem in totum vel pro parte remittat vel reddat, & damnum ob rem vitiosam locatam illatum refarciat. Ac denique quidquid ex jure vel conventionione locatorem praestare oportet, praestetur. Ad quae verò in particulari se extendat utraque haec actio, satis constat ex jam dictis de obligationibus utriusque locantis & locatoris in specie. Quòd si conductor hac actione locati conventus rei conductae restitutionem pertinaciter (intellige sine justa causa, qualis est causa restituendi expensas, tempus locationis nondum elapsum, conductio rei propria ignoranter facta) usque ad sententiam detraxerit, ipse tanquam rei alienae invalor ad restituendam, & praeterea in ejus aestimationem damnetur. *L. penult. C. h. t. & ibi Barbof. & Brunneman. Lauterbach. h. t. §. 116.* qui tamen ex Vinnio, Christianæ & aliis ait hanc poenam hodie non ubique observari.

CAPUT QUARTUM.

De Emphyteusi.

Quaest. 364. Emphyteusis unde dicatur & quotupliciter sumatur?

1. **R** Esp. ad primum: Emphyteusis (de qua quia magnam habet cum locatione & conductione affinitatem, agitur quoque *h. t.* nimirum *c. 4. & ult.*) dicitur à graeco ἐμψυτεύειν, quo implantare, inserere, & metaphoricè meliorare significatur; quia ab initio non nisi sterilia & inculta dabantur in emphyteusin, ut emphyteutarum diligentia & labore implantationem seminationem redderentur fructifera & meliora Arg. *l. 2. & 2. C. de jur. emphyt.* Et quidem primitus apud Romanos non nisi fundi publici seu communes, quos ipsi bello acquisiverant, ex defectu colonorum jacentes incultos aliis pro pensione colendos dare solebant. Quòd postmodum secuti sunt municipia aliique privati, fundos suos ita concedere coeperunt. *l. 1. ff. h. t. Azor. p. 3. l. 10. c. 1. quaest. 3. Carpov. p. 2. c. 39. defens. 7. Lauterbach. ad ff. tit. si ager. vellig. §. 5.*

2. Resp. ad secundum: Sumitur trifariam: interdum pro ipso contractu emphyteuticario, quo res in emphyteusin conceditur. *l. 1. C. de jur. emphyt.* interdum pro re quae conceditur. Ac denique pro jure constituto, seu quatenus est jus in re & species quaedam domini. *l. 2. Cod. eod.*

Quaest. 365. Qualiter definienda emphyteusis, quatenus contractus est?

1. **R** Esp. Est contractus consensualis de dominio utili rei corporalis immobilis in perpetuum vel ad vitam unius vel plurium aut ad certum tempus transferendo in aliquem sub lege meliorationis & annuae pensionis realis solvendae domino proprietatis in recognitionem Domini directi. Sumitur ex *l. 1. & seq. C. de jur. emphyt.* & ita ferè Molin. *tr. 2. de jur. & §. d. 445. in princ. Less. l. 2. de just. c. 24. Layar. l. 3. tr. 4. c. 23. à num. 1. Pirh. h. t. n. 31.*

2. Dixi primò: contractus: intellige nominatus specialis. Etsi enim veteres hoc genere negotii uli, tamen id non habuerunt pro proprio & speciali contractu, sed pro specie aliqua venditionis aut locationis teste Justinian. *§. 3. Inst. h. t.* donec Zeno Imperat. proprium ex hoc negotio contractum fecit, tribuens ei formam in esse proprii, specialis & ab omnibus aliis separati contractus. *c. 3. & l. 1. de jur. emphyt.* ut proinde hic contractus rectè dicatur juris civilis, utpote originem suam quò ad formalia, & certitudinem nactus à jure civili, nempe dicta lege Zenoniana. Muller. *ad Struv. h. t. Th. 28.* cum Binnio. *de jur. emphyt. th. §. 1.* An verò hic contractus sit stricti juris, adeoque omnia ei adjecta strictissime interpretanda, an